

OBSAH

Úvod	4
----------------	---

ZÁKONY ZŘETĚZENÍ

O velké teorii umění vytvořené v Jasně Poljaně poblíž Kozlího Zásaku	15
Jazyk a umění	18
Umění jako myšlení v obrazech	20
Je krása přírody obecně srozumitelná a nevyžaduje k svému vnímání určitou historickou přípravu, jež se nakonec projeví v určité umělecké konstrukci?	30
O krajině	34
Nejjednodušší způsoby analýzy předmětu	45
O „literatuře pro lid“ a o příčinách, proč si lid volí určitou četbu	53
Předchůdce jarmarečních románů	62
Jak se staré mění v nové	68
O pravdivosti výmyslu	70
Autor se poněkud omlouvá čtenáři	76
Próza, rétorika a láska	78
O stavitelích věží	85
Analýza lásky	91
Rétorika — soud — próza	96
O povaze konfliktu	102
Porušíme tu časovou posloupnost zkoumané látky tím, že budeme mluvit o Shakespearovi	106
Shakespearovo tajemství	110
Metafora a syžet	113
Tolstého stať O Shakespearovi a dramatu jako důsledek konfliktu dvou poetik	115
O vyhocování otupených rozdílů	126

CESTY KE VZNIKU CHARAKTERU JAKO NOVÉ JEDNOTY

O novele	129
Několik empirických poznámek o způsobu spojování novel	134
O různém významu pojmu „charakter“ v literárních dílech různých epoch	139
O skutečné jednotě uměleckého díla vůbec a o jednotě Dekameronu	146

Co se přihodilo po morové nákaze v roce 1348?	150
O třech novelách	155
Nové a staré prvky v Dekameronu	161
Novely o společenském postavení humanisty a novely, v nichž se změnou dosavadního významu metafor zkoumá nový vztah ke starému způsobu života	164
O obnovování starých prvků a o tom, jak situace vložené do nových zřetězení dostávají jako slova v nových větách jiný význam	168
Nový hospodář pozvedá číši	175
Ještě několik slov o rétorice	178
O stáří vůbec a o tom, jak spisovatel Giovanni Boccaccio poznal, že je starý	181

ZROZENÍ NOVÉHO ROMÁNU

Začíná rozprava o románu Důmyslný rytíř don Quijote de la Mancha	187
O věku, době a větru	187
O rytířském románu	189
Román a dějiny	193
Syžet románu Don Quijote a charakter dona Quijota	196
Holič Mikuláš a Sansón Carrasco	196
Don Quijote a pikareskní román	199
„Nalezený rukopis“ a vsuvné novely v Donu Quijotovi	206
Nová teorie románu a výpovědi dona Quijota	214
O vzdálených, létajících a pustých ostrovech a o významu „topoi“, jakož i o Sancho Panzovi, vladaři suchozemského ostrova	218
Opakování starých forem	226
O údivu	232

ANGLICKÝ KLASICKÝ ROMÁN

O tom, jak Fielding použil pro šťastný konec svého románu poznání. Čím se toto poznání liší od poznání antických dramat	239
Konflikty u Fieldinga	244
Proč jsou nudné pohádky zajímavé?	247
Bitva s ledním medvědem. Sterne a Voltaire	252
Sterne a Locke aneb důvtip a soudnost	256
O cudnosti a skromnosti	260
Pózy a gesta	263
Sluha vytlačuje pána	269

Několik slov o dělení románů na kapitoly	271
Románový čas	278
Sternova klec	289
Pan Pickwick a Cervantesův román	292
Poznání u Dickense	296
Záblesky dětských očí a lesk v oku pana Dicka	304
Dobrodružství, poznání, hrůzy a tajemství	314
Obnovení „románu s tajemstvím“	318
Malá Dorritka jako vzor románu s tajemstvím	322
Popis románových tajemství	325
Po stopách tajemství	327
Rigaud-Blandois jako hrdina rámcové novely a jako Clennamův antagonis- ta. Úvahy o nezdařené rámcové novele	337
Merdlovo tajemství	340
Rozuzlení románů	343
Stylistika údivu	351
Znovu o krajině	356
Dickensův pocit neuspořádaného světa	359

O RUSKÝCH POVÍDKÁCH A ROMÁNECH

Syžet a styl	363
Charakter jako základ nové ruské prózy	382
Historie včerejšího dne v toku pracovních dnů spisovatele Tolstého	384
Syžet a analýza	388
Vojna a mír	392
O konceptech	392
Historická analýza a výběr hrdinů	395
Oheň zdálky i zblízka	398
Jak si Rostovovi v maškarním vyjeli na zimní sanici	400
Obnovení pojmu	403
O inspiraci	412
Několik slov o „fabuli“	413
Anna, Nataša, Kaťuša	416
Způsob vidění a stavba kapitol	419
Opakovaný popis v románu Vzkříšení. Rozprava o realismu	425
Analýza v realistickém popisu	428
Lidé poznávají ve starém to, co je nové a pravdivé	434
Stylová mnohotvárnost kontaktů se světem	437
Specifičnost Čechovových novel	439

Konec starého tématu	441
Opět několik slov o metonymii. Povídka a báchorka	445
Pohyblivost a dvojakost Čechovových rozuzlení	448
Step	451
Čeho jsou předzvěsti?	455
O rozpornosti a proměnlivém charakteru Čechovových hrdinů	457
O Hadži Muratovi	464
Úvod	464
Strnulost nebo proměnlivost lidu?	468
Hadži Murat naib a Hadži Murat rolník	471
Chazavat	475
Marie Dmitrijevna a useknutá hlava	478
O tom, jak se dílčí popis stal prvkem kompozičně významové konstrukce	482
Dějová posloupnost v Hadži Muratovi. Úsilí o věrohodnost událostí. Zásady kompozice tohoto díla a kompoziční význam písně	485
Mikuláš Pavlovič a příčiny, proč Tolstoj tak dlouho hledal jeho rozhodnutí	491
Demonstrace na Něvské	502

TI, KDOŽ PŘEKRAČUJÍ HORY ČASU

Opět mluvím o odrazu nového a o dědických zákonech v umění. Připomínám spor Plechanova s Dostojevským	507
Z Petrohradu se stává Leningrad	518
O Majakovském	525
O Gorkém a o příštím umění	528

ÚVAHY O SOCIALISTICKÉM REALISMU A O UMĚNÍ ZÁPADU

Několik slov o umění Sovětského svazu a o umění Západu třicátých let	537
Hemingwayovo celoživotní hledání	544
O kozácích a rolnících	552
Historie, dokument a biografie	555
Grigorij Melechov a Axiňja	558
Stupně lásky	558
Autor této knihy tu nevzpomíná na sebe, ale na občanskou válku a na vyprávění soudruhů, s nimiž držel stráž na břehu pustého Dněpru u vesnice Těginky	561

Vracím se k vyprávění o stupních Grigorijovy a Axiňjiny lásky	562
O novém vidění světa	564
67. jaro	567
Na Sibíři palmy nerostou — (V. Svatoň)	569
Soupis českých překladů děl citovaných v ukázkách	580
Rejstřík	583

X ruského originálu V. B. Šklovskij, Chudožestvennaja proza
 (Razmyšlenija i razbory),
 vydánoho nakladatelstvom Sovetskij pisatel, Moskva 1961,
 přeložila a revidovala Jaroslava Žumová,
 Došlo v nakladatelství Svatoň.
 Ověření, vzhled a grafickou úpravou navštívil Dr. Antonín Mašková.
 Vydal Odeon, nakladatelství krásné literatury a umění, n. p.,
 jako svou 3605. publikaci v redakci krásné literatury.
 Praha 1978. Obvořilá redaktorka Marie Záhradová.
 Vydání Tisk, knižní výroba, n. p., Brno, závod 3. Český Těšín.
 37,69 autorových archů, 38,61 vydavatelských archů.
 408 32 856. Vydání první. Náklad 1500 výtisků.
 01-025-78 12/13 Vár. 93 Kčs

